

Siste nytt frå 1600-talet

Prestesøknaden til Henrik Nitter

Tekst: Oddmund L. Hoel

Denne gongen snik me oss inn på 1700-talet med eit dokument frå 1703, men det handlar mest om 1600-talet. Den 24. mars 1703 vart Henrik Nitter utnemnt av kongen til prest i Jostedalen, og han hadde kallet til han døydde i november 1724. Nitter er ein av dei mest kjende prestane frå Jostedalen, og han avløyste Tøger Jensen som sat i prestekallet i over 50 år. Dette er den eldste kjende prestesøknaden frå Jostedalen. Nitter skriv sjølv at han hadde vore kapellan for Jensen i 17 år, og han var fødd i Luster ca. 1655, så han kjende svært godt til Jostedalen. Søknaden hans og attesten frå biskop Niels Randulff i Bergen seier mykje om tilhøva i Jostedalen på slutten av 1600-talet.

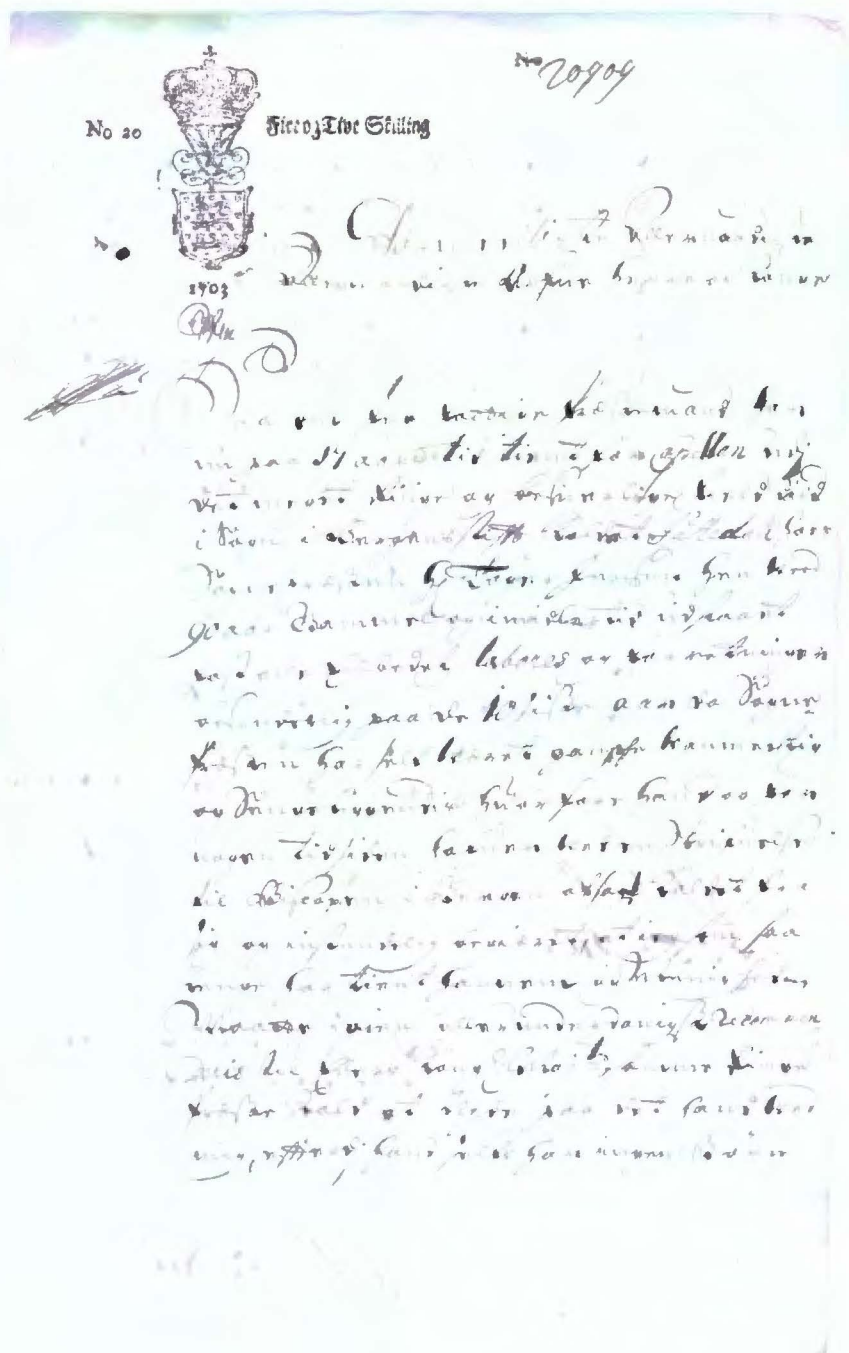
SØKNADEN FRÅ HENRIK NITTER

Stormegtigste Allernaadigste Allernaadigste Arfue Herre og Konge

Saa som jeg fattige Præstemand har nu paa 17 aars tid tient for capellan udj det meget Ringe og besuerlige Field Kald i Sogn i Bergens Stift kaldet Justedall hoes Sognepræsten H. Tøger Jensen henveed 90 aar gammel og imidlertid udstaet fast alle Embedets labores og forretninger besynderlig paa de 10 siste aar da Sognepræsten har selv været ganske vanmechtig og Sengeliggendis huor fore hand og for nogen tid siden hafuer ved en Skrifuelse til Biscopen i Bergen afsagt Kaldet fra sig instendelig begiæret, at ieg som saa lenge har tient hannem og Menigheden. Maatte igien allerunderdanigste recommende- ris til Eders Konglelige Majestet, samme ringe Præstekald at nyde paa det hand ved mig, efterdj

hand selv har ingen Børn eller andrørende der paa stædet, kunde hafue nogen tilsuun og hielp til lifs ophold i sin høye alderdom; Da allerunderdanigste ansøgis Deris Konglelige Mayestet, efterdj Kaldet nu er ledigt formedelst Sognepræstens afsigelse derfra, at

ville af Konglelige Naade forunde mig det igien som Sognepræst at betiæne og at Nyde det lidet Tilleg af Kirchkernis Korn i Soghn som af gammel Tid hafuer været lagt dertil for Stædets ringheds schiuld, uden huilcket tilleg ingen Præst der kand subsistere, huor om og

begiæris af min Kiære Biscop
Docter Randulff at ville med sin
paaschrift være herudj beforderlig,
Jeg forblivuer, efter allerunderdanigste
Plicht, saa lenge ieg lefuer.
Justedallen den 3 Febr 1703.
Eders Kongl: Mayestetz
Allerunderdanigste ringe og troe
arfue Tiæner og flittig forbeder
Henrich Nitter

**ATTESTEN FRÅ BISKOP NIELS
RANDULF**

Allerunderdanigste Erklæring.
Dette Kald Justedall bestaaende
ickun af 30 fattige field-Bønder
som lefver mest af deris qvæg
oc Skiøtterie oc holder en ringe
Jordebrug, effterdj dette Stæd ligger
3 Mile høit til fieldz hvor deris
afling offtest formedelst Kulde oc
frost forderfves, oc som de derfoer
haver lidet til at underholde sig
self, deris Koner oc Børn, saa har
de oc ringe Midler at underholde
En Præst til Saligheds opvartning,
hvilken der dog høilig behøves,
effterdj de ere saa vit afliggende
fra andre stæder oc Præsten oc
icke uden stor farlighed over store
Elfver oc Klipper kand komme
did derfra. Det vi oc derfor skal
udj forige tider, at de Præster
som haver verit dertil beskiken,
ere formedelst armod oc mangel
paa lifs ophold reyste bort der fra
oc Menigheden har motte staaet
bort i nogle aar uforsørgede med
Præst, effterdj ingen lod sig finde
som ville dertil. Endelig, effter
Biscopens allerunderdanigste
forslag, er at den høye Øfrighed
forgot befundet at tillegge Præsten
paa Justedal en tønne Korn af
huer Kircke over alt udj Sogn som
kand beløbe til 32 Tønder udj alt
aarlig at nyde til sit kalds forbedring
oc lifs ophold, uden hvilket
Tilleg ingen Præst, i huor armeligt
endoc dette er, kand subsistere.
Den ældgamle Præst Her Tøgger
har nu slidt sin tid derpaa stedet
udj fattigdom oc ringe Vilkor over
nogle oc halfhundret aar oc som

hand i mange aar self icke har
formaet at forrette nogen tjeneste
har hand endelig ved en skrivelse
til mig afsagt sig derfra oc gierne
ønskede at denne hands Capellan
om huilket hand har stoer Tillid at
nyde af ham frem for af en anden
oc fremmed nogen Tisliun oc
hielp maatte i naade ansees til at
nyde kaldet i hands stæd. Samme
Capellan kand jeg med al sandhed
for Gud oc Eders Konglelige
Mayestet give det vidnesbyrd, at
i huor stor besværlighed oc ringe
kaar hand har haft, har dog altid
udj lærdom oc lefnet bevist sig som

en tro flittig oc vel skattet(?) Guds
Tienere. Henstiller derfor hands
aller underdanigste andsøgning til
deris Kong Mayestetis allernaadigste
Bønhoerelse
Kiøbenhafn d 12 Marti Anno 1703.
Deris Kongl Mayestetis allerun-
derdanigste Tiener oc troflittig
forbedere
N. Randulff

KJELDE

Riksarkivet, Danske Kanselli,
Norske innlegg, pk. 1703, 24.3.1703.
Ligg òg på http://www.historielaget.jostedal.no/?page_id=1184.

*Justedalen
den 3 Febr 1703*

Niels Randulff Biscop

*Den underdanigste andsøgning
til Kongl Mayestetis allernaadigste
Bønhoerelse*

Henrich Nitter